

HARAKAN LUONTOKOULU 2026

Helsinki

TERVETULOA HARAKAN SAAREN MERELLISEEN LUONTOKOULUUN!

Harakan saaren luontokeskus Kaivopuiston eteläkärjessä on koulujen kenttäasema luonnon ja ympäristön tilan tutkimiseen. Harakan luontokoulussa opitaan ulkona merituulella tai laboratorion suojissa. Luontokoulupäivä saarella tarjoaa myös aina jonkin Itämeren säästävän idean kotiin vietäväksi.

Kohderyhmät:

- Luonnontutkimuspäivät 4.–7.-luokkalaisille
- Ympäristöntutkimuspäivät lukiolaisille ja 7.–9.-luokkalaisille

Harakan saarella järjestettävien luonnon- ja ympäristöntutkimuspäivien kevätkausi ulottuu huhtikuun lopulta kesäkuun alkuun. Syyskausi pyörittää käyntiin koulujen alkaessa elokuussa ja jatkuu lokakuuhun asti.

LUONNONTUTKIMUSPÄIVÄT

peruskoulun 4.–7.-luokille

Luonnontutkimuspäivä Harakan saarella (4–5 tuntia)

Luontokouluopettaja avustajineen opastaa oppilaat tutkimusretkelle saaren rannoille, lehtoon ja kalliopoukamiin. Luokka jakautuu aamulla kahteen ryhmään, joissa liikutaan päivän aikana. Luokan oma opettaja osallistuu toisen ryhmän luotsaamiseen yhdessä Harakan ohjaajan kanssa. Päivän havainnot ja kokemukset jaetaan iltapäivällä koko luokan kesken. Ryhmät tutustuvat luontokoulupäivän aikana vaihtoehtoihin teemoihin:

Merentutkijat kiertävät saaren rantoja haaveineen ja keräysastioineen. Ryhmä noukkii mukaansa planktonia, merileviä, kalanpoikasia ja veden pikkuotuksia. Laboratoriossa löydöksiä tarkastellaan mikroskoopeilla tutkien merieliöiden jännittäviä yksityiskohtia. Suomenlahden kalat tulevat oppilaille tutuiksi rannan Akvaariotalossa. 2026 teemme kasvukokeita rakkohaurun avulla, joka on Itämeren tärkein monivuotinen levä.

Saaristolintujen, kasvien sekä hyönteisten tutkijat

kiertävät saarella aistit valppaina. Keväällä huomion heittävät äänekkäät rantalinnut. Voimme seurata niiden pesimäpuuhia ja revierikiistoja aivan lähietäisyydeltä. Syyskaudella keskitymme saaristokasveihin ja niiden ympärillä pörrääviin perhosiin ja muihin hyönteisiin. Luonto tarjoaa aina myös yllätyksiä - rantakäärme tai peltomyyrä saattaa vilahtaa polulla. Lajitunnistuksen apuna hyödynnämme iNaturalist -mobiilisovellusta.

Merimeteorologit tarkkailevat saarta ympäröivää säätilannetta. Horisonttiin tähyämällä nähdään saapuuko jostain sadealue. Saaren laella sijaitsee sääasema, jonka luona tutustumme erilaisiin mittauslaitteisiin. Harakan sijainti ulkomeren äärellä antaa mahdollisuuden arvioida päivän säätä suuressa mittakaavassa. Säätila kotikoululta lähtiessä ja Harakan saarella on tavallisesti erilainen – mietimme mitä kaikkea säähän ja sen ennustamiseen liittyy.

Luokka tarvittaessa luontoon mantereen puolella

Järjestämme luonto-opetusta pääsääntöisesti Harakan saarella. Yllättävissä tilanteissa luontokouluopettajamme voivat ohjata luokkia myös muissa luontokohteissa. Valitse hakulomakkeessa vaihtoehtoinen kohde mantereen puolelta, mikäli saarelle saapuminen syystä tai toisesta hankaloituisi. Valittavia luontokohteita ovat Töölönlahti, Vanhankaupunginkoski, Viikin tutkimustilan ympäristö ja Herttoniemen Fastholma Vanhankaupunginlahden rannalla.

YMPÄRISTÖNTUTKIMUSPÄIVÄT

lukiolaisille ja 7.–9.-luokkalaisille

Millainen ympäristön tila on Helsingissä? Mitä voimme tehdä ympäristömme hyväksi? Selvitämme tätä lukio- ja yläkoululuokkien kanssa tekemällä mm. mikromuovi-, vesi- ja ilmatutkimuksia. Toukokuusta lokakuulle tarjoamme opetusta Harakan saarella, jossa opetuslaboratoriomme sijaitsee entisessä Puolustusvoimien kemian tutkimuslaitoksessa. Muina aikoina järjestämme ympäristöntutkimuspäiviä koulujen tiloissa.

Ympäristöntutkimuspäivän teema valitaan etukäteen. Oheisten esimerkkiteemojen lisäksi voit kysyä ohjaajalta myös muista vaihtoehdoista.

Itämeren tila vesinäytteitä tutkimalla (kesto 2–5 h)

Kiinnostaako Itämeren tila ja mitä voit tehdä sen hyväksi? Opettelemme vesinäytteenottoa ja veden tutkimista laboratoriossa. Päivän aikana voimme kurkistaa myös pinnan alle tutustumalla Harakan murtovesiakvaarioihin.

Vaihtoehto: Vesinäytetutkimus koulun lähiympäristössä.

Mikromuovit kaloissa (kesto 1–5 h)

Onko Itämeren kaloissa mikromuovia? Mitä voit itse tehdä Itämeren hyväksi? Muoviongelmaa käsitellään esim. tutkimalla kalojen suolinäytteitä laboratoriossa.

Vaihtoehto: mikromuovitutkimus koulun tiloissa tai PowerPoint esitys etänä / koululla tehtävineen.

Ilmanlaatu (kokonaiskesto 1-4 päivää)

Millaista ilmaa hengitämme? Tutkimuksessa tarkastellaan ilman epäpuhtauksia, kuten typen oksidien pitoisuuksia ja ilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Oppilaat tekevät tutkimuksen, joka sisältää ilmanäytteen keräämisen, analysoinnin fotometrillä ja tulosten arvioinnin.

Vaihtoehto: tutkimus koulun tiloissa tai PowerPoint esitys etänä / koululla (2-4 h)

Ympäristöntutkimuspäivät toteutetaan yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian, SYKE:n Merikeskuksen ja Helsingin yliopiston LUMA-keskuksen kemianluokka Gadolinin kanssa.

Ohjatut tutkimuspäivät ja opetus ovat maksuttomia helsinkiläisille koululuokille. Harakkaan saapuvat luokat huolehtivat itse yhteysvenematkan kuluista.

Yhteysveneen lähtöpaikka on Ullanlinnanlaituri Kaivopuistossa, Café Ursulan (Ehrenströmintie 3) vieressä, Ison Puistotien päässä.

Edestakainen venekuljetus maksaa luontokouluun tulevilta oppilailta 4,5 € ja aikuisilta 9 €.

Liikennöitsijä: merenkavijat.fi.

ILMOITTAUTUMINEN LUONTOKOULUUN

Luonnontutkimuspäiviin haetaan täyttämällä [hakemuslomake](#). Se löytyy myös verkkosivulta:

[Luontokeskuksen palvelut päivähoidolle ja kouluille](#).

- Harakan saaren kevään luonnontutkimuspäiviin haetaan perjantaihin 27.3.2026 mennessä.
- Syyskauden luonnontutkimuspäiviin haetaan perjantaihin 15.5.2026 mennessä.

Ympäristöntutkimuspäiviin on **jatkuva haku** sähköpostilla osoitteeseen: asta.ekman@hel.fi

Ohjelmiin valituille luokille lähetetään etukäteen tietoa luontokoulupäivään valmistautumisesta.

Harakan luontokoulupäivien vastuuhenkilöt:

Luonnontutkimuspäivät
luontokouluopettaja
Pekka Paaer
pekka.paaer@hel.fi
puh. (09) 310 31515

Ympäristöntutkimuspäivät
ympäristökasvattaja
Asta Ekman
asta.ekman@hel.fi
puh. (09) 310 31577

